

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

факультет іноземних мов

(назва інституту/факультету)

Кафедра Кафедра германського, загального і порівняльного мовознавства

(назва кафедри)

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

(вкажіть називу навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

THEORIE UND GESCHICHTE DES DEUTSCHEN

Обов'язкова

(вказати: обов'язкова)

Освітньо-професійна програма «Англійська мова і література та друга іноземна мова»

(назва програми)

Спеціальність 035 Філологія

(вказати: код, назва)

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий)

факультет іноземних мов

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання німецька

(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробники: д.ф.н., проф. Кійко Ю.С.

(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача (-ів)

<https://drive.google.com/file/d/1A5Qs3SZWzTSBVtm5sb1sg20CtV9FqDng/view>

Контактний тел.

E-mail: y.kiyko@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle

Консультації

Онлайн-консультації: за попередньою домовленістю.

Очна консультація 1 година: згідно розкладу

2023-2024 навчальний рік

1. Аnotація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Навчальна дисципліна формує професійні (лінгвістичні) компетентності майбутніх учителів іноземної мови та літератури (німецької), а саме, знання історії розвитку сучасної німецької мови та основні принципи теоретичної граматики німецької мови.

2. Мета навчальної дисципліни: формування у студентів чіткої уяви про особливості граматичних категорій німецької мови, ознайомлення з методами й принципами класифікації частин мови, синтаксичних особливостей словосполучення і речення; ознайомлення студентів з історією розвитку німецької мови, соціальними та політичними змінами у країні і розвитком культури; формування розуміння різних рівнів мови у діахронії. Специфіка курсу полягає в його орієнтованості на висвітлення теоретичних питань граматичних характеристик німецької мови, лексичних та фонетичних особливостей на різних етапах становлення мови.

3. Пререквізити. Для ефективного засвоєння дисципліни здобувач вищої освіти має вивчити до початку курсу такі предмети:

Друга іноземна мова;

Загальне мовознавства;

Граматика другої мови.

4. Завдання. Сформувати у студентів:

ЗК 6 Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 7 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

Результати навчання

ПРН 10. Збирати й систематизувати мовні, літературні факти, інтерпретувати тексти різних стилів і жанрів.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни <u>Теорія та історія основної іноземної мови</u>										Вид підсумкового контролю		
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						
			кредітів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальне завдання	
Денна	6	11	3	90	2	12				60	18	іспит
Заочна	6	11	3	90	2	6				84		іспит

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												Вид підсумкового контролю	
	денна форма						заочна форма							
	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Основні теоретичні засади визначення граматичних категорій та форм. Основні складники граматики: морфологія та синтаксис. Лексичне та граматичне в мові. Класифікація частин мови.													
Тема 1. Синтаксис і морфологія	11	2				3	6	10	2				8	

Тема 2. Граматичні категорії та форми	10	1			3	6	8					8
Тема 3. Лексичне та граматичне значення	10	1			3	6	10	2				8
Тема 4. Аналітичні та синтетичні мови	7	1				6	9					9
Тема 5. Частини мови	7	1				6	9					9
Разом за ЗМ1	45	6			9	30	46	4				42
Теми лекційних занять		Змістовий модуль 2.										
Класифікація мов. Периодизація німецької мови. Екстралінгвістичні чинники давньонімецького та середньонімецького періодів. Граматика давньонімецького періоду.												
Тема 1. Класифікація мов. Периодизація німецької мови.	15	2			3	10	12	2				10
Тема 2. Екстралінгвістичні чинники давньонімецького та середньонімецького періодів.	15	2			3	10	12					12
Тема 3 Граматика давньонімецького періоду.	15	2			3	10	10					10
Разом за ЗМ 2	45	6			9	30	44	2				42
Усього годин	90	12			18	60	90	6				84

5.2.1. Тематика індивідуальних завдань

№	Назва теми
1	Етимологічний аналіз тексту сучасної німецької мови (проза/поезія)
2	Аналіз тексту, що належить до одного з основних періодів німецької мови
3	Фонетичні та морфологічні особливості запозичень з мови (Hindi, Spanish, Italian, Greek, Russian)
4	Порівняльна характеристика слов'янських та германських мов в морфології та
5	Порівняльна етимологічна характеристика сучасних україномовних та німецькомовних текстів

5.2.2. Самостійна робота

№	Назва теми	Години Стан/заоч
1	Типи фраз та речень	6/8
2	Розвиток граматичних форм	6/8
3	Граматичні категорії іменника	6/8
4	Граматичні категорії прикметника	6/9
5	Граматичні категорії дієслова	6/9

6	Екстраглігвістичні чинники в еволюції мов	10/10
7	Морфологія в еволюції	10/12
8	Синтаксис в еволюції	10/10
	Всього	60/82

* ІНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для навчальної дисципліни за рішенням кафедри (викладача).

6. Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни

Основні традиційні та інтерактивні методи навчання, спрямовані на досягнення освітньої мети й прогнозованих програмних результатів: технології проблемного навчання (метод проектів, групове вирішення проблем, кейс-студії, практичні симуляції, пошукові завдання, експертні дискусії, лекції та семінарські інтерактивні методи, самостійна робота (виконання студентами завдань та проектів поза аудиторією), публічні виступи (організація виступів перед аудиторією для розвитку усного мовлення та навичок публічних виступів), групові та індивідуальні проекти (створення групами студентів наукових проектів та презентація їх результатів), обговорення (організація дебатів, дискусій та обговорень), симуляції (використання ігор та симуляційних завдань для розвитку комунікативних навичок), мобільні додатки та онлайн платформи (використання унікальних технологій для вивчення та практики англійської мови: edpuzzle, HP5, learningapps, youtube etc).

Технічне та програмне забезпечення

Очна форма: навчальна аудиторія з дошкою, підручник, практикум, комп’ютер, колонки, відеопроектор, мережа Інтернет, Інтернет-сторінка дисципліни на платформі Moodle.

Дистанційна форма: комп’ютер, відеокамера, мікрофон, мережа Інтернет, відеозв’язок на платформі Zoom / Google Meet, Інтернет-сторінка дисципліни на платформі Moodle.

7. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Формами поточного контролю є усна та письмова (тестування, реферат, опитування) відповідь студента та ін.

Формами підсумкового контролю є екзамен.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є:

- контрольні роботи;
- стандартизовані тести;
- реферати;
- есе;
- презентації результатів виконаних завдань;
- студентські презентації;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Критерії оцінювання видів роботи студентів:

- лекційна тема (3 бали: критичний огляд навчального відео – 1,5 бала; тест з множинними варіантами відповіді – 1,5 бала)

- додаткове завдання (ессе, презентація, реферат за вибором студента) (5 балів)

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає за поточні види контролю і 40 балів під час підсумкового виду контролю (екзамену).

Кількість балів за кожну тему виводиться із суми поточних видів контролю (за виступи на семінарських заняттях, виконання тестових завдань, підготовку рефератів). Кількість балів за модуль дорівнює сумі балів, отриманих за теми даного модуля. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 30 балів; за 2 модуль – 30 балів.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі – під час проведення іспиту з дисципліни. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати у ході проведення підсумкового контролю становить **40 балів** – по 10 балів за кожну відповідь екзаменаційного білету.

Відповіді на питання №1, №2 та №3 в кожному з екзаменаційних білетів передбачають демонстрацію теоретичних знань студента з дисципліни. Оцінювання відповідей на ці питання здійснюється за спільними критеріями.

Критерії та параметри оцінювання відповідей на питання 1, 2 та 3 :

Бали	Характеристика відповіді
10	студент вичерпно висвітлює теоретичне питання; чітко і конкретно висловлює головні моменти, наводить адекватні різноманітні приклади; вживає адекватні лексико-граматичні структури; логічно обґрунтовано і структурно правильно буде відповідь;
9-8	студент достатньо повно висвітлює теоретичне питання; правильно виокремлює головні моменти, наводить необхідні приклади; вживає коректні лексико-граматичні структури; логічно і структурно правильно буде відповідь; проте відповідь має незначні неточності та помилки;
7-6	студент неповно висвітлює теоретичне питання; не акцентує увагу на головних моментах, наводить недостатню кількість прикладів; вживає дещо некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно буде відповідь; відповідь має деякі як незначні, так і значні неточності та помилки;
5-3	студент частково і недостатньо висвітлює теоретичне питання; не акцентує увагу на головних моментах, наводить недостатню кількість прикладів; вживає некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно буде відповідь; відповідь має деякі значні неточності та помилки;
2-0	студент частково і недостатньо висвітлює теоретичне питання; викладає недостатній для висвітлення теми обсяг теоретичних положень; не виокремлює головні думки; не наводить приклади; використовує прості, часто некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно буде відповідь; відповідь має велику кількість значних помилок.

Відповіді на питання № 4 мають практичний характер (синтаксичний аналіз речення і словосполучення)

Критерії та параметри оцінювання відповідей на питання 4:

Бали	Характеристика відповіді
10	студент повністю та правильно виконує практичне завдання білета
9-8	відповідь студента містить незначні неточності і практичне завдання виконано з незначними помилками
7-6	відповідь студента містить неточності і практичне завдання виконано неповно
5-3	відповідь студента містить значні неточності і практичне завдання виконано лише частково
2-0	студент не в змозі виконати практичне завдання

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (<i>аудиторна та самостійна робота</i>)									Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2				іспит 40	100
Л1	Л2	Л3	Л4	Л5	Л6	Л7	Л8			
6	6	6	6	6	10	10	10			

Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті.

Згідно з «Положенням про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №10 від 28 жовтня 2019 року)» та згідно рішення кафедри німецької мови про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти (протокол №11 від 17.11.2020), під час проходження курсу «Теорія та історія основної іноземної мови» визнаються результатами навчання студентів, отримані у неформальній освіті, з можливим перезарахуванням :

- тем/теми змістових модулів, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглинюють і розширяють тему / теми змістових модулів;
- індивідуального завдання, якщо отримані у неформальній освіті знання відповідають загальному спрямуванню дисципліни;
- тем / теми семінарських занять, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглинюють і розширяють тему / теми семінарських занять;
- тем / теми самостійної роботи, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглинюють і розширяють тему / теми самостійної роботи.

Для визнання й перезарахування знань, отриманих у неформальній освіті, студенту слід представити сертифікат, що підтверджує здобуття знань у неформальній освіті.

Шляхи здобуття знань у неформальній освіті:

- тренінги,
- освітні й практичні курси (в тому числі он-лайн),
- семінари й вебінари (в тому числі он-лайн),
- літні /зимові школи тощо.

8. Рекомендована література

8.1. Базова (основна)

3 теоретичної граматики

1.Kijko J. / Kudrjawzewa O. Deutsche Grammatik: Theorie und Praxis. Tscherniwzi: Unidruckerei, 2018.

2. Кійко С.В. Geschichte der deutschen Sprache: навчальний посібник. Чернівці: ЧНУ, 2018.

3. Lewizkij V., Pohl H. Geschichte der deutschen Sprache. Вінниця, 2010.

Допоміжна:

3 теоретичної граматики

- Deutsche Sprache. Kleine Enzyklopädie // Hrsg. von W.Fleischer, G.Helbig, G.Lerchner. Frankfurt am Main: Peter Lang, 2001.
- Duden: Die Grammatik. 8. Aufl. Mannheim u.a.: Dudenverlag, 2009. Band 4.
- Dürscheid Chr. Syntax. Grundlagen und Theorien. 4. Auflage. Wiesbaden: Westdeutscher Verlag, 2007.
- Eisenberg P. Grundriss einer deutschen Grammatik. Stuttgart, 2001.
- Engel U. Deutsche Grammatik. München: Iudicum, 2004.
- Eroms H.-W. Syntax der deutschen Sprache. Berlin, 2000.
- Grammatik der deutschen Sprache in 3 Bänden // Hrsg. von G.Zifonun, L.Hoffmann, B.Strecker. Berlin, New York: de Gruyter, 1997.
- Habermann M. / Diewald G. / Thurmair M. Fit für das Bachelorstudium: Grundwissen Grammatik. Nachdruck der 1. Auflage von 2009. Mannheim / Leipzig / Wien / Zürich: Dudenverlag, 2014.
- Handbuch der deutschen Wortarten // Hrsg. von L.Hoffmann. Berlin, New York: de Gruyter, 2007.
- Helbig G., Buscha J. Deutsche Grammatik. Berlin, 2004.
- Hentschel E., Weydt H. Handbuch der deutschen Grammatik. 3. Aufl. Berlin, New York: de Gruyter, 2003.
- Junger O., Lohnstein H. Einführung in die Grammatiktheorie. München: Fink, 2006.
- Musan R. Satzgliedanalyse. Heidelberg: Winter, 2008.
- Rödel M. Doppelte Perfektbildungen und die Organisation von Tempus im Deutschen. Tübingen: Stauffenburg, 2007.
- Weinreich H. Textgrammatik der deutschen Sprache. 3. Aufl. Hildesheim: Georg Olms Verlag, 2005.
- Wellmann H. Deutsche Grammatik. Heidelberg: Winter, 2008.
- Wöllstein A. Topologisches Satzmodell. 2. Aufl. Heidelberg: Winter, 2014.

3 історії німецької мови:

1. Neue deutsche Sprachgeschichte: Mentalitäts-, kultur- und sozialgeschichtliche Zusammenhänge. Berlin; New York, 2002.
2. Schmidt W. Geschichte der deutschen Sprache. Ein Lehrbuch für das germanistische Studium. 10., verbesserte und erweiterte Auflage, erarbeitet unter der Leitung von Helmut Langner und Norbert Richard Wolf. S. Hirzel, Stuttgart 2007.

9. Інформаційні ресурси

1. Електронні ресурси дистанційного навчання (Moodle) ЧНУ
2. Duden | Sprache sagt alles.
3. Grammatik | IDS (ids-mannheim.de)
4. Überblick über die Geschichte der deutschen Sprache
5. Deutsche Sprachgeschichte – Quellen, Wortlisten
6. Wer sind die Deutschen? Video-Tutorial zur deutschen Sprachgeschichte